

ספר

תשובה שלמה

על ימי השובבי"ם

מאמרים

על סדר פרשיות השובבי"ם

מאת

הרב שלמה אסולין זצ"ל

בן הרב מאיר שליט"א

שנת תשפ"ד

בני ברק

להשיג:
משפחת אסולין
החיד"א 13 בני ברק
טל: 03-5790751
מייל: MAYYANGANIM@GMAIL.COM

הסכמות מגדולי התורה נרפסו בספרים הקודמים

לעילוי נשמת

אבינו מורנו עזרת ראשנו
השקדן והבקי בכל חלקי התורה
מסר שיעורים רבים בבהירות נפלאה
העמיד תלמידים הרבה בנגלה ובנסתר
מופלא בהארת פנים וליבו רגיש לזולת
גומל חסדים בגופו וממונו

המדוכא ביסורים
רבי שלמה אסולין זצ"ל
בן רבי מאיר ושמחה שיבלחט"א

מחבר הספרים: שלמי שמחה,
שמן למאור, שלמי חגיגה, מעין גנים,
כפל לשון, דקדוקי תורה, ועוד.

נלב"ע בשנת ה'ת"ח לחייו
ז' חשון התשפ"ד
ת. נ. צ. ב. ה.

זהו נוסח המצבה

הספר מוקדש
לזכות לברכה ולהצלחת

הר"ר חיים יעקב בן ניצה שליט"א
ורעייתו מרת שרה מלכה בת חיה אסתר תחי'

בנם מיכאל בן שרה מלכה הי"ו
חתנם איתן אליעזר בן שרה הי"ו
בתם אביטל עטקא בת שרה מלכה הי"ו
בנם אלחנן ראובן בן שרה מלכה הי"ו
בתם צירל רחל בת שרה מלכה הי"ו
וכל יוצ"ח

תהי ברכת ה' בכל מעשה ידיהם
ובכל אשר יפנו ישבילו ויצליחו

"אֲרֹךְ יָמִים בְּיָמֶיהָ בְּשִׂמְאוּלָּהָ עֲשֶׂה וְכָבוֹד"
"כִּי מִלְּאֲכָיו יֵצֵא לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ"

תוכן הענינים

ה	פתיחה
ז	תשובת האדם בימי השובבי"ם פרשת שמות תשע"ו
יג	מעלת התשובה בימי השובבי"ם פרשת שמות תשע"ז
יז	לעשות תשובה מיד לאחר החטא פרשת שמות תשע"ח
כג	ההכנה לנסיונות פרשת שמות תשע"ט
כז	חומר האיסור הפוגם בבריתו פרשת שמות תש"פ
לא	להתחזק תמיד בעבודת השם פרשת שמות תשפ"א
לד	השם של האדם נקבע ע"י מעשיו פרשת שמות תשפ"ב
מ	ג' יסודות חשובים הנלמדים מהפרשה פרשת וארא תשע"ו
מד	התשובה מכח מידת הרחמים פרשת וארא תשע"ז
מז	להתפלל לזכות לעשות תשובה פרשת וארא תשע"ח, תש"פ
נ	לעשות את שלו בעבודת ה' ולא להישבר פרשת וארא תשע"ט
נג	תיקון היסוד פרשת וארא
נד	להאמין בכוחה של תשובה פרשת וארא תשפ"ב
נו	עוון משכ"ז
ס	להעריך כל נקודה קטנה ברוחניות פרשת בו תשע"ו, תש"פ
סב	לבקש תוספת סיוע בעבודת השם פרשת בא תשע"ז
סד	דרכי היצר הרע פרשת בא תשע"ח
סו	למה יש לאדם ירידות ונפילות פרשת בא תשע"ט
סח	להמשיך לעשות את שלו בעבודת השם פרשת בא תשפ"ב
עא	תיקון הבא על הבהמה
עג	תיקון הבא על הגויה
עט	להיות אומן ברוחניות פרשת בשלח תשע"ז

שְׁלֵמָה

תשובה

ד

איך להתמודד מול החטא פרשת בשלח תשע"ח..... פג
רצון לעשות טוב שווה הרבה מאוד פרשת בשלח תש"פ..... פה
לטרור ברוחניות גם על חשבון טרחת הגוף פרשת בשלח תשפ"ב..... פז
תיקון א"א..... פט
תשובה מיראת החטא ותשובה מיראת הרוממות פרשת יתרו תשע"ו..... צד
האמת מחייבת להשתנות פרשת יתרו תשע"ז..... צט
תשובה לפני הלימוד פרשת יתרו תשע"ח, תש"פ..... קג
לחפש עצות איך להחזיק בקבלה טובה פרשת יתרו תשע"ט..... קז
תיקון הנדה..... קי
להיות עבד ה' בפנימיותו תשע"ו, תשע"ט..... קיג
עיקר החטאים בעריות פרשת משפטים תשע"ז..... קטז
לעשות תשובה גם בלי התעוררות פרשת משפטים תש"פ..... קכ
תיקון הגאווה..... קכו
תיקון הליצנות..... קל
מעלת ענית אמן יהא שמיה רבא..... קלא
לעבוד על יראת שמים פרשת תרומה תשע"ו..... קלה
תיקון הכעס..... קלח
איך להמשיך עם ההתעוררות לכל השנה..... קמב
ע"י עמידה בניסיון זוכים לאור גדול תשע"ח..... קמו
סולם העליה הרוחני פרשת תצוה תשע"ט..... קנא
לעשות תמיד חשבון נפש פרשת תצוה תשפ"ב..... קנר
צוואת הרב המחבר..... קסא
סדר התיקון..... קסג

פתיחה

ספר זה נכתב על ידי מו"ר אבינו הרב שלמה אסולין זצ"ל בשנים האחרונות לחייו, שיחות שמסר בימי השובבי"ם בשיבת בית-אל של הגאון רבי ניסים פרץ זצ"ל. שיחות שיצאו מלב טהור וקדוש והיו מלהיבות ומבעירות את הלבבות בתשוקה אל ה' יתברך, מלאות ברצון לשוב בתשובה ולתקן את אשר עיוותנו, לתקן עולם במלכות שדי.

לא זכינו שאבינו יוציא את הספר לאור, כי רצון הבורא היה שתעלה נשמתו למרומים טרם יראה הספר את עין הדפוס. אך דבריו בכתביו היורדים אל עמקי הנפש יעידו ויאמרו שהוא כמו נצב בינינו, וכמו שכתב בשולי צוואתו: "ממני הנפרד מכם באהבה עצומה רק בגוף, וקשור עם כל נשמות ישראל בלי יוצא מן הכלל באהבת עולם".

מאמרו ושיחותיו נשזרו באומנות מכל חלקי התורה, ממנה העלה יסודות לדרך חייו של היהודי השלם. "התורה היא חיינו" לא הייתה סיסמה אצלו, אלא מציאות חיים. כל דבר ועניין בחייו היו להם מקורות מן התורה או מדברי חכמינו ז"ל, והם אשר הנחו אותו בכל צעד ושעל. כך שמתוך מאמרו בספר זה ובשאר ספריו מתגלמת דמותו במלוא הדרה, כך הוא היה חי וכך היה נוהג. דבריו לא היו שיחות בעלמא, אלא היה בבחינת נאה דורש ונאה מקיים.

במשך עשרות שנים היה אבינו זצ"ל עושה את תיקוני ימי השובבי"ם, יורד לפני התבה ודורש ברבים. דבריו היו שווים לכל נפש קטן וגדול כאחד, וכך הם המאמרים המובאים בספר זה.

ימי השובבי"ם המסוגלים לתשובה ולתיקון פגם הקדושה, הם ימים מיוחדים מאוד המראים שלא ידח ממנו נידח, וכל אחד מישראל יכול לשוב אל ה' ותשובתו רצויה לפניו, וגם אם עולה במחשבתו שהוא הרבה לחטוא ולפשוע וכיצד ישוב אל ה' מאחר והוא כל כך רחוק ממנו, ידע גם הוא שהקב"ה מחכה לו ורוצה בתשובתו, כדכתיב: "שובו אלי ואשובה אליכם אמר ה' צבאות" (מלאכי ג, ז).

נציין שאבינו לא נתן שם לספר, ובחרנו בשם "תשובה שלמה" כיוון שהספר מדבר מעניין התשובה, ונרמז בו גם שמו של אבינו זצ"ל. תודתנו נתונה לרב שמעון אלעזר פוטרמן שליט"א על שנתן לנו את סדר תיקון היסוד לימי השובבי"ם מתוך ספרו "מרפא לנפש".

יהי רצון שיהיה הלימוד בספר זה לכבוד נשמת אבינו זצ"ל, ונזכה בקרוב לראות בעינינו את דברי הנביא ישעיה: "הִקִּיצוּ וְרִנְנוּ שְׁכֵנֵי עֶפְרָיִם" (כו, יט).

בני המחבר

תשובת האדם בימי השוכבי"ם

פרשת שמות תשע"ו

ברוך ה' שהחיינו וקיימנו והגיענו לימי השוכבי"ם הקדושים, שבהם נשפע מן השמים שפע התעוררות לתשובה שלימה. כמה אנשים שהיו בשנים שעברו, והשנה אינם. כמה אנשים שהיו רוצים להשתתף, ומחמת כל מיני סיבות לא הגיעו, כמה אנשים יש, שאינם יודעים בכלל ממעלת הימים הקדושים האלו, ומעבירים את הימים אלו כימים רגילים, וכמה מוטל עלינו חיוב להודות להשי"ת שזיכה אותנו להגיע, ולעשות משהו לתיקון הנשמה בימים הקדושים הללו, יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם.

כתב רבינו האר"י בשער רוח הקודש, תיקון כ"ז. ענין השוכבי"ם הנודעים, רצונו לומר, שיש מנהג קדום בכל ישראל, להתענות ארבעים יום רצופים שיש מן היום הראשון של פרשת שמות, עד פרשת תרומה וקצת מן תצוה, ונתנו סימן בהם, שובו בנים שובבים. ראשי תיבות ש'מות ו'ארא ב'א ב'שלח י'תרו מ'שפטים. והנה עיקר התענית בהם בארבעים ימים אלו, לא נתקנו אלא על עוון הקרי. וימים אלו מסוגלים להתענות בהם על הקרי, יותר מכל ימות השנה.

וטעם הדבר יתבאר לך ממה שביארנו בענין גלות מצרים בחומר ובלבנים, מה ענינו. ושם נתבאר כי אותם שנשתעבדו בגלות מצרים, היו אותם הניצוצות של הנשמות שיצאו מאדם הראשון, באותם ק"ל שנים שפירש מן אשתו, והיה מוליד שדין ורוחין על ידי טפות קרי. וכל אלו נתקנו בגלות מצרים ההוא.

ולכן בזמן הפרשיות האלו, יש בהם סגולה לקבל תשובת האדם, המתענה בהם על עוון הקרי. ולכן הם מתחילים מן פרשת שמות, מפני שאז בפרשה ההיא, היה התחלת השיעבוד. ומסתיימים בפרשת משפטים, לטעם שנתבאר שם ג"כ, בענין סמיכות כי תקנה עבד עברי, אל מתן תורה, כי אז נגמרו אותן הניצוצות להתקן בענין כי תקנה עבד עברי ועי"ש.

גם דע כי עיקר אלו התעניות נתקנו בימים אלו, לכפר על עון שכבת זרע לבטלה, שעליהם נאמר (ישעיה נ"ז, ה') שוחטי הילדים וגו', עיין שם.

ומסר אותנו חלק הקדושה תוך הקליפות. ועל ידי כך נתן חיות וכח אל הקליפות.

ח תשובה תשובת האדם כימי השוכבי"ם שלמה

ועתה על ידי תשובתו זאת, מסיר הקדושה מתוך הקליפות, וחוזר להעלותה למקומה, ועי"כ נשארים הקליפות מתים בלתי חיות.

וזה סוד פסוק (ירמיה ג', י"ד) שובו בנים שובבים, פירוש, אותם הבנים שמסר אל הקליפות בהשחתת הזרע, ועי"כ נתלבשו תוך הקליפות, ונעשו שובבים. לכן עתה שובו בתשובה, והסירו אותם הבנים השובבי"ם מתוך הקליפות, והשיבום אל הקדושה כבראשונה. גם צריך שיתענה פ"ד ימים רצופים וכו', עכ"ל רבינו האר"י ז"ל.

והעולה מפורש מדברי רבינו האר"י ז"ל שימים אלו מסוגלים לתיקון ולתשובה, וניתן סיוע מן השמים לתשובה, ולכן צריך לנצל את הימים הללו, לפני שיסתיימו. וצריך להתבונן עוד ענין חשוב מאוד בנושא הזה הנה מפורש מדברי האר"י ז"ל שכל גלות מצרים היתה לתיקון אותם ק"ל שנה שיצאו מאדם הראשון שדין ורוחין עי" טיפות קרי. וענין זה נעשה לאחר שאכל מעץ הדעת.

ובאמת אם אדם הראשון היה שב בתשובה מיד לאחר החטא, היה מתקן בקלות את החטא, ולא היינו צריכים להכנס לגלות מצרים. ורק בגלל שאדם הראשון ברח מן התשובה, עד שנענש, לכן היה צריך אח"כ לטרוח כ"כ בגלות מצרים כדי לתקן. ונפרש את הדברים בס"ד.

כתוב בפרשת בראשית, ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעינים, ונחמד העץ להשכיל, ותקח מפריו ותאכל, ותתן גם לאשה עמה ויאכל. מה עשו אדם וחווה לאחר החטא. כתוב ותפקחנה עיני שניהם, וידעו כי ערומים הם. שואל רש"י, אף הסומא יודע כשהוא ערום, למה כתוב שרק כשנפקחו עיניהם נודע להם שהם ערומים, מסביר רש"י שלא מדובר כאן כפשוטו, אלא מדובר שנעשו ערומים מן המצוות. מצוה אחת היתה בידם, ונתערטלו הימנה.

לפני החטא, אדם יכול לחשוב, מי יודע כמה יהיה לי טוב, אחרי שאדם חוטא, לא רק שלא טוב לו, אלא הוא מרגיש רע עם עצמו. הוא יודע שאם הוא היה מתגבר על הנסיון ולא חוטא, הוא היה קונה לו מלאך שימליץ טוב עליו בשמים, כמו שאמרו חז"ל במסכת אבות פ"ד משנה י"א, רבי אליעזר בן יעקב אומר העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד, יש לו מלאך שנלחם עבורו לשמור עליו ולהיטיב לו. אחרי החטא, והעובר עבירה אחת **קונה לו**, יש לו קנין של קטיגור אחד. וזה על חטא אחד, וכ"ש מי שחטא כמה וכמה חטאים, מסתובבים סביבו מאות ואלפים קטיגורים שבאו בעונותיו, וכל אחד רוצה להרוג אותו, וממילא מובן, שאחרי החטא

אדם מרגיש עם עצמו רע. זה היה ההרגשה של אדם וחוה, וזה ההרגשה של כל אחד אחר החטא, הרגשה של הפסד, לא רק שלא הרווחתי כלום, אלא עוד הפסדתי. אבל צריך לדעת שאחרי כל חטא, שאדם לא עמד בנסיון ונכשל, מתחיל אצלו מערכה חדשה, האם הוא ישוב בתשובה, או שהוא ידחה גם את התשובה. ויש לו נסיון נוסף, לומר לא עכשיו, אולי אעשה תשובה פעם אחרת, אולי ביום כיפור, ובזה ניצח אותו היצה"ר פעם נוספת.

וטעם הדבר, משום שחז"ל גילו לנו בב"ב ט"ז א', אמר ריש לקיש, הוא שטן, הוא יצר הרע, הוא מלאך המות. היצר הרע מגיע בשלושה אופנים, בהתחלה הוא מגיע כיצר הרע, ונקרא כך על שם שהוא בא ליצור רע. אחרי שאדם נכשל בחטא, אם יעשה תשובה מיד ויתוודה, אין לו רשות להשטין עליו, לכן הוא נלחם עם האדם שלא יעשה תשובה, ואז עולה למעלה ומשטין עליו, ועל שם זה הוא נקרא שטן. ואח"כ הוא מנסה לקחת את נשמתו של האדם מן העולם, ועל שם זה נקרא מלאך המות. לכן תמיד אחרי החטא, יש נסיון אם לעשות תשובה או להתעלם מזה.

בא נראה כמה הקב"ה מנסה לשדל את האדם לשוב בתשובה, לפני שיצא הגור דין, ולפני שהשטן ישטין.

וישמעו את קול ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום, מה היה המטרה, שהקב"ה הזמין את עצמו ליד אדם הראשון, שמא הוא ישוב בתשובה וירוץ להקב"ה ויאמר לו חטאתי. מה כתוב, ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' אלהים בתוך עץ הגן.

כשהקב"ה רואה שהוא מתחבא, הוא פונה אליו ישירות. ויקרא ה' אלהים אל האדם ויאמר לו איכה. מה השאלה איכה, היכן אתה ברוחניות, וכאן פתח לו פתח לדבר על החטא ולשוב בתשובה. האדם עושה את עצמו כאילו שאינו מבין את השאלה, והוא משיב, את קולך שמעתי בגן ואירא כי ערום אנכי ואחבא. אבל עדין הוא לא מדבר על החטא, ולא שב בתשובה.

הקב"ה כבר לוחץ אותו חזק, ויאמר מי הגיד לך כי ערום אתה, המן העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת. ועכשיו יש אפשרות להגיד או כן או לא. אומר הספורנו, שאם אדם הראשון היה אומר, כן אכלת וחטאתי. היה הקב"ה אומר לו, גם ה' העביר חטאתך לא תמות.

אבל מה אמר האדם, האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל. אמנם נכון שאכלתי, אבל לא חטאתי, כי אני לא אשם, מי אשם, האשה, כי היא נתנה לי מן העץ, וגם אתה אשם, האשה אשר נתת עמדי, אתה נתת לי כוז אשה.

פונה הקב"ה לאשה ושואל אותה מה זאת עשית. גם היא במקום להשיב חטאתי, היא אומרת גם אני לא אשמה. הנחש השיאני ואוכל, הנחש פיתה אותי, לכן אני לא אשמה בכלום.

אומרים חז"ל, שאם הקב"ה היה שואל את הנחש למה פיתית את האשה, הוא היה משיב, גם אני לא אשם, כי זה היה בצחוק. לא חשבתי שישמעו לי, וכי היה לי לחשוב, שאם אתה רבוננו של עולם צוית את האדם וחוה מצוה מסויימת, ואני אגיד להם הפוך, שישמעו לי, דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעים.

מה היה בסוף. הקב"ה פסק שכולם אשמים. ויאמר ה' אלהים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה, אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך. ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך.

ומאז ועד היום, המערכה הזו עובדת כך, שגם אחרי שאדם חוטא, הוא מנסה לברוח מהתשובה. כי מיד אחרי החטא, מתעורר נסיון נוסף האם לעשות תשובה או להתעלם, ואדם מעדיף להתעלם מהתשובה, ולהאשים בכל החטאים שלו את האחרים.

ולכן באנו היום לומר להקב"ה חטאתי, אנחנו לא מנסים לברוח מהתשובה, ולא מאשימים אף אחד, אשמנו. אנחנו לבד אשמים, וזהו החוב המוטל על כל אחד, שכאשר הוא מגיע לשמע קולנו, לפני שהוא אומר את העננו, המודפס בסידורים, יעשה תשובה מלבו. על ידי ג' יסודי התשובה, שר"ת שלהם חו"ק. חרטה וידי וקבלה לעתיד.

ויפרט את כל חטאיו, כל מה שהוא זוכר שחטא מעודו עד היום הזה. ויתחרט עליהם, וידע שהרבה הוא הפסיד בחיים בגלל חטאיו. הוא היה יכול להיות ת"ח גדול ולזכור יותר את מה שלומד, ולקבל חשק להתמדת התורה, ולקיום מצוות, הוא היה יכול לזכות לקרבת ה' ולגילויים עצומים, ובגלל חטאיו, הוא חיזק את כוחות הרע שבקרבו, ונשאר אדם קטן, מלא יצרים ותאוות, לכן עליו לפרש בפיו את החרטה, את הוידוי ואת הרצון לקבל ע"ע להבא להיות עבד ה' נאמן לה' ותורתו, ואחרי שהוא גמר לדבר ולשפוך את כל לבו לה', אז יתחיל את העננו המודפס בסידור.

ויש אנשים שחושבים שבפעם אחד שאדם הגיע לתיקון, הוא כבר הצליח לתקן את כל חטאיו. מוכרחים לדעת, שכאשר אדם חוטא ימים ושנים, כנגד זה עליו להתמיד בעשית התשובה ימים ושנים, ולכן החלש יאמר גיבור אני, ויתמיד להגיע

תשובה   תשובת האדם כימי השוכני"ם   שלמה   יא

בימי השובבים, גם בימי שני וגם בימי חמישי, לשוב בתשובה, ובפרט שבכל פעם מצרפים עוד עוון לתקן ביחד עם תיקון היסוד.

ונפרש לדוגמא את תיקון החטאים שאנו מצרפים יחד עם תיקון היסוד, למשל ביום שני הקרוב יש תיקון היסוד יחד עם תיקון עוון שבועות ונדירים, וזה כולל גם את העוון של ברכות לבטלה וברכות שאינם צריכות, וכן על עוון של ניבול פה. מתי יש לאדם הזדמנות לשוב בתשובה על הענינים הללו. וביום שני הקרוב, יש תיקון לזה, עם תשובה והתעוררות הלב, לכפר על עוונות אלו.

כמו"כ יש גם תיקונים נוספים, כמו תיקון למחשבות רעות שאדם חשב. מי שהסתכל באשת איש ונהנה בראיתה, עוון הנדה, וכל הפגם בהרחקות שקבעו חז"ל. תיקון לעוון הגאווה, תיקון לעוון הכעס, תיקון לפגם בעוון כיבוד אב ואם, תיקון לכל מיני חטאים, שאדם חייב עליהם ד' מיתות בית דין. מתי יוצא לאדם לעשות תשובה על עוונות אלו, מתי יש לו זמן במשך כל ימי חייו, וכאן יש הזדמנות לשוב בתשובה, יחד עם ציבור קדוש שמתאסף רק עבור תשובה. לכן אשרי אדם שמנצל את הימים הקדושים הללו, ומגיע פעם אחר פעם ומעורר את לבו לתשובה, וכבר אמרו חז"ל יפה שעה אחת בתשובה מכל חיי העוה"ב. יש לנו עדות מיהודי אחד הנמצא כאן, שהיה רגיל בחייו של הרב ע"ה להגיע בקביעות, ולאחרי פטירת הרב הסתפק אם להמשיך להגיע, והרב ע"ה הגיע אליו בחלום ואמר לו תגיע, גם אני נמצא עם כולם בזמן התיקון.

ונפרש עתה נקודה אחת בענין העננו הגדול של הרש"ש שיזכירו בחזרת הש"ץ. העננו תמיד מתחלק לשני חלקים, חלק ראשון הוא הוידוי, והזכרת החטאים, והזכרת השמות שפגמנו בהם. וחלק שני הוא התפילה שיתקנו כל הפגמים, על ידי שמות קודש שיתקנו את הפגם.

והוידוי כולל חמשה אופנים של חטא, פגם המחשבה, תיקון הרוק, מחשבה בזכר, מחשבה באשה, מושך בערלתו. כל חמשה תיקונים אלו מפורשים בדברי רבינו האריז"ל בשער רוח הקודש, ועליהם מתוודים בהתחלה מעמוד ק"ס - עד עמוד קפ"ט.

כאשר באים לחלק השני שהוא להתפלל על התיקון של החטאים האלו, מחלקים תיקון של כל חטא לשלש חלקים, כמו בעמוד ק"ץ מתקנים בכתר, אח"כ עמוד קצ"א בחב"ד, אח"כ בעמוד קצ"ב בז"ת, לכן השמות הם אותם שמות, רק מחלקים את התיקון ל-3 חלקים, וכך בכל החמש תיקונים, ס"ה חמש עשרה חלקי תיקון.

יב   תשובה   תשובת האדם כימי השוכבי"ם   שלמה

לפעמים כשאין זמן ניתן לעשות את כל שלשת החלקים בבת אחת, וצריך לשים לב שבתחילת כל תיקון יש סוגרים, כמו בעמוד קפ"ט שכתוב בסוגרים, וכשמצרף ג' היחודים ביחד, יוסיף. וכשאומרים את הסוגרים, משמעות הדבר שאת כל שלשת הדפים של אותו תיקון, כוללים ביחד בפעם אחת. לכן אז, צריך להפוך 3 דפים יחד.

הקב"ה יברך כל אחד ואחד שהתאמץ להגיע לתיקון לשם שמים, שנזכה כולנו להתעוררות הלב באמת לתשובה שלימה, ונצליח להשיג מחילה וסליחה וכפרה גמורה, ונזכה כולנו לקרבת ה' אמיתית, ולזכות לראות עין בעין בשוב ה' ציון ברחמים אמון.